

Mladá veda

Young Science

Stav cestovného ruchu v Košickom kraji
Mystery shopping ako moderná metóda analýzy
spokojnosti so službami

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 4, ročník 6., vydané v júni 2018

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Caraffova väznica, Prešov. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, PhD. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

Mgr. Martin Hajduk (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

RNDr. Richard Nikischer, PhD. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

ŠEBO, Ján, MELICHERČÍK, Igor, MEŠŤAN, Michal, KRÁLIK, Ivan, 2017.

***Aktívna správa úspor v systéme starobného dôchodkového sporenia.* Bratislava: Wolters Kluwer. 208 s. ISBN 978-8168-692-4.**

Monografia „Aktívna správa úspor v systéme starobného dôchodkového sporenia“ vznikla ako výsledok spoločného a niekoľkoročného výskumu autorov Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela a Univerzity Komenského. Vôbec prvýkrát sa na trhu objavuje publikácia, ktorá sa venuje spôsobu tvorby úspor v druhom dôchodkovom pilieri (teda systéme starobného dôchodkového sporenia). Práve pohľad na jednotlivca a jeho rozhodovanie o alokácii úspor v priebehu sporenia na dôchodok si autori stanovili za hlavný cieľ monografie.

V prvej kapitole sa autori venujú genéze vývoja prístupov ku sporivým stratégiám. Venujú sa priekopníkom teórií životného cyklu, ktorí ako prví rozpracovali teórie investovania počas života. Avšak táto kapitola nie je zameraná len na teoretické aspekty ich celoživotnej práce, ale čitatelia v nej nájdu aj matematické vyjadrenie prístupu týchto autorov k sporeniu. Tento postup je replikovateľný aj v súčasnosti a mohol by pomôcť napríklad pri písaní bakalárskych prác (ako študentom, tak i vedúcim), avšak ľuďom, ktorí nemajú znalosti matematiky bude prekážať. V ďalšej časti kapitoly sa autori venujú vysvetleniu poznatkov viacerých autorov v grafickej podobe, pričom tento príspevok rozvíja mikroekonomické teórie. Ide najmä o teóriu životného cyklu, jej grafické ako i matematické spracovanie, ktoré je však napísané zrozumiteľne aj čitateľovi, ktorý nie je príslym expertom v oblasti dôchodkov, ale má už určité poznatky z oblasti mikroekónómie.

V druhej kapitole sa autori venujú problémom dizajnovania príspevkovo definovaných (z angl. Defined Contribution – DC) dôchodkových schém. Druhý pilier (rovnako aj tretí pilier) na Slovensku reprezentuje DC schémy, preto je táto kapitola užitočná všetkým so záujmom o sporenie v tomto systéme. Autori rozoberajú riziko adekvátnosti, teda to, koľko jednotlivec zo systému na dôchodku môže dostať. Ďalej sa venujú správaniu sporiteľa a poplatkovej politike v DC schémach. Na rozdiel od prvej kapitoly je táto kapitola napísaná v štýle, ktorý je zrozumiteľnejší aj čitateľovi, ktorý nemá záujem o technické fungovanie druhého piliera, ale zaujíma sa skôr o kvalitatívne parametre systému.. Autori v tejto kapitole vychádzajú z poznatkov medzinárodných výskumov (najmä s odvolaním sa na „otca“ penzijnej ekonómie Davida Blakea) a následne ich aplikujú na slovenský druhý pilier. Čiastočne zachádzajú do teórií behaviorálnej ekonómie, ktorú aplikujú na penzijný systém a hovoria o obmedzenej

racionalite jednotlivcov pri výbere dôchodkového produktu ako i sporení na dôchodok. Časť venovaná poplatkovej politike rozoberá najmä druhy poplatkov, ktoré sa môžu objaviť v DC dôchodkových schémach.

V tretej kapitole autori formulujú metodiku zostavenia vlastného mikrosimulačného modelu. Berú pri tom do úvahy práve poznatky autorov, ktoré špecifikovali v prvej kapitole. Pomocou regresných koeficientov a metódy najmenších štvorcov odhadujú vývoj budúcich príjmov jednotlivcov pre rôzne vekovo-vzdelanostné kohorty. Príjmy jednotlivcov sú nevyhnutným predpokladom na určenie sporivej stratégie. V ostatných parametroch zostavenia modelu aplikujú súčasne platnú legislatívu pre druhý pilier. Takýto prístup je vhodné oceniť, keďže model stojí na realistických predpokladoch. Metodiku modelovania výnosov dôchodkových fondov do budúcnosti pre potreby otestovania funkčnosti sporivých stratégií autori podrobne rozoberajú v ďalšej kapitole. Pri simuláciách pracovali s historickým výnosmi akciového indexu S&P 500, s výnosmi amerických dlhopisov so 7 až 10 ročnou splatnosťou či zmenami vo vývoji indexu CPI v USA. Metóda použitá na simulovanie je označená ako viac blokový bootstrap s využitím resamplingu. V ďalšej podkapitole modelujú poplatkovú politiku a to zakomponovaním všetkých typov poplatkov, ktoré sú v súčasnosti uplatňované v systéme druhého dôchodkového piliera.

Nasledujúca podkapitola (3.4) sa venuje konkrétnemu zostaveniu sporivých stratégií. Autori špecifikujú až 11 sporivých stratégií. Navrhnuté stratégie predstavujú kombináciu technickej analýzy či sú založené na veku jednotlivca. V širokom portfóliu je možné nájsť stratégiu, ktorá vyhovuje rôznym rizikovým profilom jednotlivca. Táto časť publikácie je písaná technicky a od čitateľa vyžaduje orientáciu v matematike, štatistike a v ekonomických vedách. Výhodou je, že postupy opísané v tejto časti práce sú aplikovateľné pre ďalší výskum ako i pre zostavenie osobnej sporivej stratégie jednotlivca.

V štvrtej kapitole autori interpretujú výsledky jednotlivých sporivých stratégií, ktorých metodiku predstavili v tretej kapitole. Kapitola obsahuje podrobný rozbor jednotlivých sporivých stratégií. Nehodnotia ich len na základe jedného ukazovateľa, ale berú do úvahy viacero ukazovateľov, ako je napríklad priemerné zhodnotenie vložených príspevkov, priemerné zhodnotenie úspor vzhľadom na cieľovú sumu, porovnanie voči benchmarku (vývoju určitého podkladového aktíva). Zavádzajú tiež prístup dôchodkomesiacov (teda počet mesiacov na dôchodku, na ktoré si sporiteľ „zarobí“ v druhom pilieri).

Kapitola „Diskusia a odporúčania“ je poslednou kapitolou monografie. Sumarizujú v nej poznatky z monografie ale dávajú aj odporúčania sporiteľom, ktoré môžu využiť pri optimalizácii svojho sporenia v druhom dôchodkovom pilieri. Sporiteľ sa má tak šancu dozvedieť, aké sú možnosti prestupov medzi dôchodkovými fondami, či ako bude postupovať dôchodková správcovská spoločnosť. Autori v tejto časti pripomínajú dôležitosť nastavenia cieľa sporenia ako i výber správneho produktu vo výplatnej fáze druhého dôchodkového piliera. Analyzujú možnosti dobrovoľného prispievania na dôchodok a na základe štatistických ukazovateľov demonštrujú šancu nasporiť si prostriedky v druhom dôchodkovom pilieri pre rôzne vzdelanostné skupiny obyvateľstva. Táto kapitola je písaná

ľahko a zrozumiteľne aj pre menej zdatného a menej zorientovaného čitateľa a je vhodná pri všeobecnej práci s úsporami v kapitalizačnom pilieri.

Celkovo je monografia „Aktívna správa úspor v systéme starobného dôchodkového sporenia“ významným prínosom v oblasti informovania a rozširovania poznatkovej bázy v oblasti dôchodkového zabezpečenia. Podobná publikácia v slovenskom jazyku na trhu dlhodobo nebola dostupná a chýbala. Publikácia je však svojim charakterom určená najmä náročnejšiemu čitateľovi, ktorý sa v systéme sporenia na dôchodok, či dlhodobého budovania úspor orientuje. Má slúžiť najmä odbornej verejnosti, dizajnérom dôchodkových systémov (regulátorom reprezentovaných Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Národnej banke Slovenska), dôchodkových správcovských spoločnostiam či odborníkom na dôchodkový systém. Vzhľadom na množstvo matematických vzorcov tiež vyžaduje určitú trpezlivosť a čas pri čítaní ako i ochotu popasovať sa s pochopením niektorých pojmov. Určená je tak najmä akademikom a vedcom, na možnosť rozvíjania aplikovaného výskumu v oblasti dlhodobého budovania úspor. Dôležitou cieľovou skupinou tiež môžu byť mladí začínajúci vedci, študenti, ktorí majú záujem rozširovať si svoje poznatky v tejto oblasti.

Ing. Maroš Malíček

Autor je interný doktorand na Katedre verejnej ekonomiky a regionálneho rozvoja Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.